

THAM LUẬN:

**“Đề xuất sửa đổi, bổ sung, hoàn thiện Hệ thống
chỉ tiêu, tiêu chí thống kê hình sự liên ngành theo quy định của
Thông tư liên tịch số 05/2018 đáp ứng yêu cầu trong giai đoạn mới”**

Công tác thống kê nói chung và công tác thống kê hình sự nói riêng dù ở giai đoạn nào, lĩnh vực nào đều có một vị trí, vai trò vô cùng hết sức quan trọng, vừa là cơ sở căn cứ, vừa là kênh thông tin phục vụ trong xây dựng, hoàn thiện, hoạch định các chính sách trong đấu tranh, phòng chống tội phạm ngày một hiệu quả... Xuất phát từ vị trí, vai trò quan trọng này của công tác thống kê hình sự, ngày 12/11/2018 liên ngành tư pháp Trung ương (Viện kiểm sát nhân dân tối cao, Tòa án nhân dân tối cao, Bộ Công an, Bộ Quốc phòng) quyết định ban hành Thông tư liên tịch số 05/2018/TTLT-VKSNDTC-TANDTC-BCA-BQP “*Quy định phối hợp giữa các cơ quan trong thực hiện thống kê hình sự*” (thay thế Thông tư liên tịch số 01/2005/TTLT-VKSNDTC-TANDTC-BCA-BQP ngày 01/7/2005). Qua 05 năm tổ chức triển khai thực hiện Thông tư liên tịch 05/2018, về cơ bản công tác thống kê hình sự liên ngành đã đáp ứng yêu cầu đặt ra; cơ quan Viện kiểm sát các cấp đã đảm nhiệm tốt vai trò chủ trì, phối hợp các cơ quan, đơn vị ở các cấp; chủ động khắc phục những tồn tại, hạn chế, thiếu sót... trong thực hiện việc thu thập, cập nhật, đối chiếu, kiểm tra, tổng hợp... và xây dựng, lập báo cáo thống kê. Do vậy, độ tin cậy của các thông tin, số liệu trong Báo cáo thống kê hình sự liên ngành ngày càng được bảo đảm, nhất là cơ bản khắc phục được tình trạng không thống nhất về các thông tin, số liệu trong Báo cáo của các cơ quan, đơn vị, bộ, ngành trước các cơ quan Đảng, Nhà nước, trước Quốc hội...

Có thể nói, thông qua các thông tin, số liệu có trong Báo cáo thống kê hình sự liên ngành đã cung cấp cho các cơ quan của Đảng và Nhà nước những thông tin, số liệu tin cậy, làm cơ sở để đánh giá đúng, khách quan, toàn diện về tình hình tội phạm, kết quả xử lý tội phạm của các cơ quan tư pháp, phục vụ có hiệu quả trong hoạch định chính sách pháp luật về phòng, chống tội phạm, tạo tiền đề cho phát triển kinh tế - xã hội của cả nước và mỗi địa phương. Tuy nhiên, thời

gian qua Quốc hội đã ban hành nhiều bộ luật, luật sửa đổi, bổ sung hoặc ban hành mới như: Bộ luật Tố tụng hình sự (*sửa đổi, bổ sung năm 2021*), Luật Giám định tư pháp, Luật Thống kê năm 2015 (*sửa đổi, bổ sung năm 2021*)..., cũng như yêu cầu của thực tiễn cần thiết phải bổ sung nhiều chỉ tiêu, tiêu chí thống kê nhằm phục vụ công tác quản lý, chỉ đạo điều hành., trong khi đó Thông tư liên tịch số 05 được ban hành từ năm 2018 và đã thực hiện được 05 năm, do vậy có rất nhiều chỉ tiêu, tiêu chí thống kê ban hành theo Thông tư liên tịch số 05/2018 đã không còn phù hợp nhưng chưa được sửa đổi, bổ sung kịp thời. Qua tổ chức rà soát, kiểm tra và đối chiếu với Hệ thống chỉ tiêu, tiêu chí thống kê ban hành kèm theo Thông tư liên tịch số 05/2018 (gồm 37 chỉ tiêu) và Quyết định số 71/QĐ-VKSTC ngày 08/3/2019 của BCĐ TKHSLN Trung ương về việc ban hành Biểu mẫu thống kê hình sự liên ngành (gồm 325 tiêu chí) nhận thấy, nhiều chỉ tiêu, tiêu chí không còn phù hợp và còn thiếu nhiều chỉ tiêu, tiêu chí thống kê so với yêu cầu theo quy định như: Quyết định số 139/QĐ-VKSTC ngày 29/4/2020 của Viện trưởng VKSND tối cao quy định về việc ban hành Hệ thống chỉ tiêu cơ bản đánh giá kết quả công tác nghiệp vụ trong ngành Kiểm sát nhân dân, Nghị quyết số 96/2019/QH14 ngày 27/11/2019 của Quốc hội về công tác phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật, công tác của Viện kiểm sát nhân dân, của Tòa án nhân dân và công tác thi hành án hình sự. Do vậy, vấn đề cấp thiết là phải kịp thời tham mưu, đề xuất với lãnh đạo liên ngành Trung ương (Bộ Công an, VKSND tối cao, Tòa án nhân dân tối cao, Bộ Quốc phòng) đồng ý về chủ trương và cho phép tổ chức nghiên cứu sửa đổi, bổ sung, hoàn thiện Hệ thống chỉ tiêu, tiêu chí thống kê hình sự liên ngành ban hành kèm theo Thông tư liên tịch số 05/2018 và Quyết định số 71/QĐ-VKSTC ngày 08/3/2019 của Ban Chỉ đạo thống kê hình sự liên ngành Trung ương là vô cùng cần thiết; có như vậy mới đáp ứng được yêu cầu của thực tiễn đặt ra, nhất là đáp ứng yêu cầu của giai đoạn mới hiện nay. Qua nghiên cứu, tổ chức rà soát, Cục Thống kê tội phạm và Công nghệ thông tin, VKSND tối cao Kính đề xuất việc sửa đổi, bổ sung Hệ thống chỉ tiêu, tiêu chí thống kê quy định tại Thông tư liên tịch số 05/2018 và Quyết định số 71/QĐ-VKSTC ngày 08/3/2019 của Ban Chỉ đạo thống kê hình sự liên ngành Trung ương cho đầy đủ và phù hợp với quy định của pháp luật hiện hành như sau:

I. ĐỀ XUẤT BỔ SUNG CÁC CHỈ TIÊU, TIÊU CHÍ THỐNG KÊ CHO PHÙ HỢP VỚI QUY ĐỊNH CỦA PHÁP LUẬT HIỆN HÀNH, PHỤC VỤ XÂY DỰNG BÁO CÁO TRƯỚC CÁC CƠ QUAN ĐẢNG, NHÀ NƯỚC THEO YÊU CẦU

Cụ thể đề xuất bổ sung 50 chỉ tiêu, tiêu chí thống kê theo các giai đoạn như sau:

1. Giai đoạn tiếp nhận, giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm, kiến nghị khởi: Bổ sung 05 chỉ tiêu, tiêu chí thống kê, gồm:

- Số tố giác, tin báo về tội phạm, kiến nghị khởi tố do Công an xã, phường, thị trấn, Đoàn Công an, Trạm Công an tiếp nhận, thụ lý.

- Số tố giác, tin báo về tội phạm, kiến nghị khởi tố về tham nhũng, kinh tế, chức vụ.

- Số tố giác, tin báo về tội phạm, kiến nghị khởi tố tạm đình chỉ do chưa có kết quả trưng cầu giám định; yêu cầu cơ quan, tổ chức cung cấp tài liệu, đồ vật quan trọng...

- Số tố giác, tin báo về tội phạm, kiến nghị khởi tố tách, nhập để giải quyết.

- Số tố giác, tin báo về tội phạm, kiến nghị khởi tố tạm dừng giải quyết...

2. Giai đoạn Thực hành quyền công tố, kiểm sát điều tra, truy tố: Bổ sung 15 chỉ tiêu, tiêu chí thống kê, gồm:

- Số vụ án, bị can hủy bỏ quyết định thay đổi, bổ sung quyết định khởi tố vụ án hình sự.

- Số người không kịp thời quyết định khởi tố bị can để người phạm tội bỏ trốn sau đó mới ra quyết định khởi tố bị can và ra lệnh truy nã.

- Người bào chữa đối với “Người đại diện của người bị buộc tội”.

- Số người bị tạm giữ được trả tự do chuyển xử lý hành chính và không xử lý hành chính.

- Số người Viện kiểm sát phê chuẩn lệnh bắt người bị giữ trong trường hợp khẩn cấp đã khởi tố bị can và không khởi tố bị can sau đó chuyển xử lý hành chính.

- Số bị can được Viện kiểm sát, Tòa án ra quyết định áp dụng biện pháp tư pháp bắt buộc chữa bệnh (trong giai đoạn điều tra, truy tố, xét xử).
- Số vụ án tách, nhập để giải quyết (cả giai đoạn điều tra, truy tố).
- Số bị can VKS tạm đình chỉ do bị can mắc bệnh tâm thần, bệnh hiểm nghèo, trung cầu giám định...

3. Giai đoạn Thực hành quyền công tố, kiểm sát xét xử các vụ án hình sự: Bổ sung 10 chỉ tiêu, tiêu chí thống kê, gồm:

- Số vụ án Tòa án trả hồ sơ để điều tra bổ sung nhưng Viện kiểm sát không chấp nhận giữ nguyên quan điểm truy.
- Số vụ án xét xử trực tuyến.
- Số phiên tòa phối hợp với Tòa án “số hóa hồ sơ” và công bố tài liệu, chứng cứ bằng hình ảnh tại phiên tòa.
- Số vụ án xét xử lưu động.
- Số bị cáo Tòa án xét xử tội danh khác với tội danh mà Viện kiểm sát đã truy tố.
- Số bị cáo Tòa án xét xử theo khoản khác trong cùng điều luật mà VKS đã truy tố.
- Số bị cáo Tòa án tuyên phạt hình phạt khác với đề nghị của Kiểm sát viên tại phiên tòa.
- Số vụ án Tòa án trả hồ sơ để điều tra bổ sung với chính lý do Viện kiểm sát đã yêu cầu điều tra nhưng CQĐT không thực hiện hoặc không thực hiện đầy đủ.
- Số vụ án VKSND tối cao phân công Viện kiểm sát cấp dưới thực hành quyền công tố và kiểm sát xét xử sơ thẩm.
- Số vụ án, bị cáo đình chỉ xét xử (trước khi mở phiên tòa và tại phiên tòa).

4. Chỉ tiêu, tiêu chí trong thi hành việc tạm giữ, tạm giam và thi hành án hình sự: Bổ sung 12 chỉ tiêu, tiêu chí thống kê, gồm:

- Số người bị kết án đang tại ngoại bị áp giải để thi hành án.

- Số người bị tạm giam vi phạm nội quy bị xử lý kỷ luật.
- Số lần Viện kiểm sát kiểm sát đột xuất Buồng tạm giữ thuộc Đoàn Biên phòng.
- Số người bị kết án tù nhưng cho hưởng án treo trong tổng số người bị kết án, pháp nhân thương mại bị kết án Toà án phải ra quyết định thi hành án.
- Số người bị kết án tù nhưng cho hưởng án treo/cải tạo không giam giữ trong tổng số người bị kết án, pháp nhân thương mại bị kết án Toà án chưa ra quyết định thi hành án.
- Số phạm nhân vi phạm nội quy bị xử lý kỷ luật.
- Số phạm nhân có quyết định hủy bản án, quyết định thi hành án.
- Số người bị kết án treo/cải tạo không giam giữ thay đổi nơi cư trú.
- Số phạm nhân Viện kiểm sát đề nghị đưa ra khỏi danh sách xét giảm thời hạn chấp hành án phạt tù được chấp nhận.
- Số phạm nhân Viện kiểm sát yêu cầu lập hồ sơ đề nghị giảm thời hạn tha tù trước thời hạn.
- Số vụ việc có dấu hiệu tội phạm trong thi hành án hình sự được Viện kiểm sát trực tiếp hoặc yêu cầu Cơ quan điều tra khởi tố.

5. Chỉ tiêu, tiêu chí thống kê vi phạm pháp luật trong hoạt động tư pháp: Bổ sung 08 chỉ tiêu, tiêu chí thống kê, gồm:

- Số tố giác, tin báo về tội phạm Công an cấp xã chuyển đến Cơ quan điều tra để giải quyết theo thẩm quyền vi phạm về thời hạn (khoản 3 Điều 146 BLTTHS).
- Số tố giác, tin báo về tội phạm, kiến nghị khởi tố Cơ quan điều tra vi phạm thời hạn thông báo về việc tiếp nhận cho cơ quan Viện kiểm sát cùng cấp hoặc Viện kiểm sát có thẩm quyền (khoản 5 Điều 146 BLTTHS).
- Số tố giác, tin báo về tội phạm, kiến nghị khởi tố Cơ quan được giao nhiệm vụ tiến hành một số hoạt động điều tra vi phạm thời hạn thông báo về

việc tiếp nhận cho cơ quan Viện kiểm sát cùng cấp hoặc Viện kiểm sát có thẩm quyền (khoản 5 Điều 146 BLTTHS).

- Số bị can Cơ quan điều tra đình chỉ do không có sự việc phạm tội hoặc hành vi không cấu thành tội phạm (theo khoản 1, 2 Điều 157 BLTTHS).

- Số vụ án vi phạm nghiêm trọng về thủ tục tố tụng trong giai đoạn khởi tố, điều tra bị Viện kiểm sát trả hồ sơ để điều tra bổ sung (theo điểm d khoản 1 Điều 280 BLTTHS).

- Số bị can Viện kiểm sát đình chỉ do không có sự việc phạm tội hoặc hành vi không cấu thành tội phạm (theo khoản 1, 2 Điều 157 BLTTHS).

- Số vụ án vi phạm nghiêm trọng về thủ tục tố tụng trong giai đoạn truy tố bị Tòa án trả hồ sơ để điều tra bổ sung (theo điểm d khoản 1 Điều 280 BLTTHS).

- Số bị cáo HĐXX vi phạm trong việc áp dụng tình tiết giảm nhẹ trách nhiệm hình sự/việc áp dụng loại hình phạt, mức hình phạt...

II. ĐỀ XUẤT SỬA ĐỔI HOẶC HỦY BỎ MỘT SỐ CHỈ TIÊU, TIÊU CHÍ CHO PHÙ HỢP VỚI QUY ĐỊNH CỦA PHÁP LUẬT HIỆN HÀNH CỦA BIỂU MẪU THỐNG KÊ HÌNH SỰ LIÊN NGÀNH (Ban hành theo Thông tư liên tịch số 05/2028 và Quyết định số 71 ngày 08/3/2019 của Ban Chỉ đạo thống kê hình sự liên ngành Trung ương)

Cụ thể đề xuất sửa đổi hoặc hủy bỏ 06 chỉ tiêu, tiêu chí thống kê, gồm:

- Bỏ từ “quyết định” tại chỉ tiêu, tiêu chí Dòng 146 (*Số bị cáo Tòa án huỷ bản án, ~~quyết định~~ để điều tra lại*), Dòng 147 (*Số bị cáo Tòa án huỷ bản án, ~~quyết định~~ để xét xử sơ thẩm lại*), Dòng 148 (*Số bị cáo Tòa án huỷ bản án, ~~quyết định~~ để xét xử phúc thẩm lại*) và Dòng 149 (*Số bị cáo Tòa án huỷ bản án, ~~quyết định~~ và đình chỉ vụ án*).

- Bỏ chỉ tiêu tại Dòng 289 đối với “*Số phạm nhân Viện kiểm sát đề nghị giảm thời hạn chấp hành hình phạt tù khác với đề nghị của cơ quan Công an*”.

- Bỏ tiêu chí phân tổ tại Dòng 290 của chỉ tiêu tại Dòng 289 đối với phân tổ “*Trong đó: Tòa án chấp nhận đề nghị của Viện kiểm sát*”.

Trên đây là Tham luận “Đề xuất sửa đổi, bổ sung, hoàn thiện Hệ thống chỉ tiêu, tiêu chí thống kê hình sự liên ngành theo quy định của Thông tư liên tịch số 05/2018 đáp ứng yêu cầu trong giai đoạn mới” của Viện kiểm sát nhân dân tối cao (Cục Thống kê tội phạm và Công nghệ thông tin) tại Hội nghị tổng kết 05 năm thực hiện Thông tư liên tịch số 05/2018 ngày 12/11/2018 quy định về thống kê hình sự liên ngành.

Trân trọng cảm ơn toàn thể Hội nghị!
